

ΡΩΜΗΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ

"Εκτον έτος τούτο είναι
κι' έβρα πάλιν αι' Αθήναι.

"Ετος χίλια όκτακόσρα κι' όγδοήκοντα ένένα,
και αυτός ό χρόνος θάχη περισσέματα γεννατα.

Ό Ρωμηός τήν έβδομάδα — μόνο μία φορά θά βγαίνη.
κι' όταν έχω έξυπνάδα — κι' όποτε μου καταβαίνη.
Συνδρομητάς θά δέχομαι, — δίδει τοίς άνέχομαι,
μοναχά 'σ'αίς Έπαρχίαις — και 'σ'ό 'Εξωτερικόν,
έπειδή καιρούς πτωχείας — τρέχει τό 'Ελληνικόν.
Συνδρομή γιά κάθε χρόνο — φράγκα δώδεκα και μόνο,

γιά τό έννα όμοσ μέρη — δεκαπέντε και 'σ'ό χέρι.
'Αλλ' έδώ συνδρομηταί — δέν θά γίνονται ποτέ,
κι' όσα φύλλα κι' άν κρατεις — δέν παρής συνδρομητής.
Κι' όποτε θέλω ναταβαρί — με κανένα κανονίτηρ.
Γράμματα και συνδρομαί — άποστέλλονται σ' έμέ.
Μας 'σ'άων φόρων τήν άντάρα — κι' ό Ρωμηός μας μία δεκάρα.

Τού Νοεμβρίου πέμπτη κι' είκοστή,
αυζήησις και μάχη θαναμαστή.

Διακόσα έβδομήντα κι' άλλα όκτώ συγχρόνως,
και πάλιν ή Εθρεία τό θέμα τού άγώνος.

Περιφερείας τελεταί,
όπου δέν έγιναν ποτέ.

Πρώτη σκηνή γιά τή Στενή.

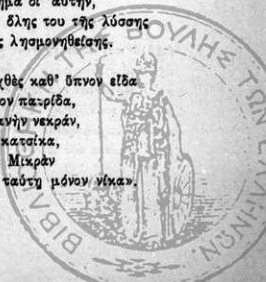
(Όσοι τήν Περιφέρειαν γυρεύουν τήν Στενήν
μαζεύονται με θόρυβο, με θάρρος και φωνήν.
Προσέρχονται όι όσχατοι κι' όι πρώτοι έν τοίς ίσοις,
που έχουν εις τά χείλη των τό κέντρον τής μελλίσσης,
ή πτέρυξ ή άριστερά μεθ' όλων των ρητόρων,
μεθ' όλων των Παισακίων και των ληκοκτόρων,
πολλοί Άριστογαίτονες των νέων Αθηνών,
όι συζητούντες πάντοτε με στόμαχον κενόν,
όι των τριώνων τραγικοί και ποθοι πατριώται,
άνταρτα, δημοκρατικοί και τής Αόλης Ικπόται,
του Δεληγιάννη πάμπολοι γενναίοι συμπλωτήρες,
όι μέλλοντες Προβυπουργοί, όι μέλλοντες σωτήρες,
κι' έν γένει όσοι χρεωστούν να βλέπουν τήν πατρίδα
κατά σκοπέλιαν και κρημνών χωρίς μικράν πυξίδα.

Πλήν μετ' αυτών προσέρχονται πολλοί έκ των έμπόρων,
έξεγερθέντες άγριοι κατά των νέων φόρων,
με δάκρυα και κοπετούς ζέφεις και διατόρους,
με πανικά διάφορα, με πήχες και με ρούπια,
και άλλοι όπου έπαγαν τό είναι των 'σ'ατούς φόρους
και τώρα ως ό Άσωτος χορταίνουιν με χαρούπια.

'Ακούεται ή μουσική θουρίων και παιάνων
και όλοι στεφανώνονται με φύλλα έκ λαχάνων
ως νέας νίκης σύμβολον και δόξης και χαράς,
και τουμπέλι κιόποτε κτυπά και ταμπούρας,
και άντηχει βαρύγδουπος βαρβαροφώνον κρότος,
ένθουσιάζων τούς πολλούς ύπέρ έλευθερίας,
κι' ό κύριος Θεόδωρος έμπρός πηγαινει πρώτος,
με γύφνον τι πρόπλασμα Στενης Περιφερείας,
όζετα δε όπίσω του ακούεται φωνή:
'Κάτω άρμισός ή Πλαταία κι' άπάνω ή Στενή»).

Δελ. — "Ω φίλοι πρωτοκάθεροι και άλλοι πατριώται,
τόν ήχον τον οζύτερον εις τήν φωνήν σας δότε,
κι' εις τον άγωνα προσκαλώ καθένα βουλευτήν
να μήν άφήσιν τής Βουλής τό βήμα δι' αυτήν,
πλήν κρατερώς ν' άγωνισθ μεθ' έλης του της λύσεως
ύπέρ αυτής της άπανούς και τής λησιμονήστιας.

"Ω πατριώται προσφιλείς, προχθές καθ' όπνον είδα
με σίδηρα βαρύτατα τήν δύσοιρον πατρίδα,
κι' όι δεξιοί άδούξαναν τήν ζωντανήν νεκράν,
ή δε πατρις έβέλαζε ως έγκυος καταικα,
και τότε Περιφέρειαν μου έδειξε Μικράν
και μου 'ψιθύρισε 'στ' αυτι ένν ταύτη μόνον νίκα».

«Έν ταύτῃ μόνον τῇ Μικρῇ ἡμῶν Περιφερεῖᾳ ἐγκλείεται τοῦ κόμματος κί' ἤμοῦ ἡ σωτηρία. Διὸ ἄς τὴν εἰσάξωμεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ πάλιν καὶ ἄς κατέλθωμεν θρασεῖς εἰς τὴν γενναίαν πάλιν, κί' ἴσως δευτέραν ἴσωμεν ἐξέδωμ' Ἀπριλίου, ἡμέραν ἀναστάσεως καὶ τόσο μεγάλου».

(Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ κόμματος ἀπὸ χαρᾶν ἤθοῦν καὶ ἔλοι ἀλαλάζοντες ἐξέλλως τραγοῦδον).

Σηκώστε τὸ κεφάλι
μὲ θάρρος καὶ καρδιά,
καὶ γρόχα ἢ Μεγάλη
φωνάζετε, παιδιά.

Ὅ κάθε πατριώτης
ἄς σκοῦζῃ μὲ φωτιά,
κί' ἄς πόση ὁ προδότης
μαζί μὲ τὴν Πλατεῖά.

Ὅς πότε, παλληκάρια,
θὰ ζοῦμε νηστικοί,
καὶ θάνα οὐκ ἠμάρτια
οἱ Κυβερνητικοί ;

Ὅς πότ' αἱ παρειαὶ μᾶς
θὰ εἶναι ἀχαρναί,
κί' αἱ περιφρειαὶ μᾶς
θὰ φαίνονται γυμναί ;

Σηκώστε τὸ κεφάλι,
Ἄρκάδες καὶ Δοκροί . . .
ἀφήστε τὴ Μεγάλη
καὶ πιάστε τὴ Μικρῇ.

Μ' ἐκείνην σωτηρία,
μ' ἐκείνην προκοπή . . .
ἔρρέτω ἡ Ἐδέσα,
τοῦ ἔθνους ἡ ἄντροπή.

(Αὐτὰ καὶ ἄλλα τραγοῦδον οἱ τῆς ἀριστερᾶς κί' ἀκόμη δυνατώτερα βαρεῖ ὁ ταμπούρας, κί' εἰσέρχονται εἰς τὴν Βουλὴν μετὰ πομπῆς μεγάλης, κί' ὁ Φασουλῆς κί' ὁ Περικλῆς φωνάζουν οὐν τοὺς ἄλλους, καὶ τὰς περιφρειαὶ των κηρύττον περιχαρεῖς, ἐνῶ σηκῶνει τὴν Στενήν ἠψηλά ὁ Θεοδώρης).

Σκηνὴ δευτέρα, ὠραιότερα.

(Τὸ πλῆθος τῶν Ὑπουργικῶν καὶ ἄλων τῶν χορηγῶν, ποῦ συζητοῦν περὶ κοινῶν μὲ στόμαχος γεμάτων οἱ ῥήτορες τῆς δεξιᾶς οἱ ἐθνουσιαστικοί, οἱ τῆς Βουλῆς ἐγκάθετοι καὶ οἱ διορισμένοι, κί' ἐν γένει ὅσοι χρεωστοῦν νὰ βλέπουν τὴν Ἑλλάδα ὄσοι καλλίμαστον τροφὸν κί' ἀκμαίαν ἀγέληδα).

(Ἄλλὰ εἰς τοῦτον τὸν ὥρον προσέρχονται ὄχοι πολλοὶ ἀμπελοκλήμονες κί' οἰνοπαράγοι μὲ ἄροτα, μὲ γέλωτας καὶ μὲ ἀμπέλου κλάδον καὶ μὲ μεγάλους ἄμφικας τῶν ἐκατὸν ὀκάδων, καὶ ὁ Θεὸς Διόνυσος μὲ τίθηριον χρυσοῦν κί' ἡ Δήμητρα μὲ ἄροτρα καὶ σάχις εἰσιφόρους, κί' οἱ γεωργοὶ ὅπως τῆς γλυκῆς αὐτοῦς φροσῶν ὡς ἀντιδιαθήλωσιν εἰς μικροὺς ἐμπόρους. Καὶ νέμφαι φαίνονται πολλὰ μὲ στέφανα ἐκ ῥόδων, κί' Σειληνὸς μετὰ μικρῶν Σατύρων τραγοῦδων, καὶ ἔλοι κληματοβερραὶ καγχάζοντες ἰσπεύουν καὶ τὰς περιφρειαὶ των ἐνίοτε θαλαπέουν).

(Τοῦ Διονύσου γίνονται ἀλλόκοτοι ὄχοι καὶ μαινῶνται οἱ Σάτυροι ἀπὸ πολλῆν κραιπάλην, ὁ δὲ κλεινὸς Πρωθυπουργὸς μὲ στόμαχος προχωρεῖ, βασιάζων Περιφρειαὶν Ἐδρεῖαν καὶ Μεγάλην).

Τρ.—Μὲ γλυκυλάλους τῶν ἀλθῶν σκιρτᾶτε συναυλίας,
τὴν εὐφροσύνην χύσετε εἰς τῶν πιστῶν τὰ πλήθη,
ἡμεῖς δ' ἀπομιμῶμενοι τοὺς Λόρδους τῆς Ἀγγλίας,
καθῶσον ἀνετράφημεν μὲ τῶν Τζῶν Μποὺλ τὰ ἴθη,
τιμῶντες δὲ τὴν πάτριον τοῦ ἔθνους ἱστορίαν,
ἐμμένονεν ἕξειπτε εἰς ταύτην τὴν Ἐδέσαν.

«Ἄγωνισθῆτε δι' αὐτήν, τοῦ ἔθνους στρατιώται,
καὶ πάντα περισσέματα θὰ ἔχετε νὰ τρώτε.
Νὰ μᾶς ποίεσον προσπάθειον ποτήριον μικρῶν
κί' ἀνοίγουν ὑπὲρ τῆς Μικρᾶς τὸ στόμα των τὸ λάλον...
οἱ μὲν μικροὶ ἕξειπτε λαλοῦν περὶ μικρῶν,
εἰ δὲ μεγάλοι ὡς ἡμεῖς λαλοῦν περὶ μεγάλων.

«Ἐλλήνων παῖδες σπεύσατε εἰς νέας πάλιν νίκας,
ἐλευθεροτε ἱερὰ καὶ τῶν προγόνων θήκας,
ὀψώσατε ὀκνηθμον καὶ σθεναρὰν φωνήν,
λακτίσατε δηκτικόντες ἐκείνην τὴν Στενήν,
καὶ ἄς εἰσέλθῃ ἴσθην Βουλὴν καθεῖς σισοπογῶν...
νῦν ὑπὲρ πάντων πρόκειται τρισμέγιστος ἀγῶν».

(*Ο κήριος Πρωθυπουργός σηκώνει τὴν Ἐδρεταν κί' ἄμωσος ἄμα ψάλλεται ἀπ' ἄλην τὴν χορείαν.*)

Ζήτω, ζήτω, παιδιά, ἡ Ἐδρετα,
γιοῦχα, γιοῦχα, παιδιά, ἡ Στενή...
τοῦ Τρικοῦπ' ἡ μεγάλη χορεία
πρὸ μεγάλη μ' αὐτὴν ἄς γενῆ.

Τοῦ πολέμου ἡμέρ' ἀνατέλλει...
ταρλαμπούμπα, κραιοὶ καὶ χορὸς...
τῆς Στενῆς μὰς προσμέν' ἡ ἀγάλη,
σηκωθῆτε, ἀδέλφια, καιρὸς.

Τοῦ πολέμου ἡμέρ' ἀνατέλλει...
ἔπορος δόλιος πόλιτης, πεινᾷ
τὰ μεγάλα ποτὲ δὲν τὰ θέλει
κί' ἄλα γύρω τὰ ἐρίσκει στενά.

Ὅπορος ἔμωσ κοιμάται χορτάτος
ἄλα γύρω τὰ βλέπει πλατειά,
γί' αὐτὸν πάντα πλαταίνει τὸ κράτος
καὶ τετόνει διόρθα ταυτιά.

Ζήτω, ζήτω, παιδιά, ἡ Ἐδρετα
κί' ὁ Τρικοῦπης ποὺ ἔχει μυαλά...
μὰς προσμένουν λυσώντια θηρία...
τὴ Μεγάλη βασταῖτε καλά.

Ἡ Μεγάλη προδούσ σημεῖον,
Ἡ Μεγάλη τοῦ ἔθνους τιμή,
μὰς ἀνεγεί τὸ κάθε Ταμεῖον,
μὰς χορταίνει μὲ φρέσκο φωμί.

(*Ἐισέρχεται εἰς τὴν Βουλὴν τὸ κόμμα τῆς Ἐδρετας καὶ προσφωνεῖ ὁ Φασουλῆς τὰς δαδὸ Περιφερείας.*)

Φ. Ὡ δύο Περιφέρειαι, Μικρὰ τε καὶ Μεγάλη,
σεῖς εἰς τὸ ἔθνος φέρετε συχνάς ἐπαναστάσεις,
ἐν τούτοις μοῦ ἀρέσετε κί' ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη
καὶ μὲ τὰς δύο τάσσομαι κατὰ τὰς περιτάσεις.
Ἡ μὲν Μικρὰ τὸ σύμβολον ἀρχαίων ἡμερῶν,
ἡ δὲ Μεγάλη σύμβολον τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν,
ἀλλ' ἔμωσ εἶμαι τῆς Μικρᾶς καὶ τῆς Μεγάλης φίλος,
δίωσι ἂν ἀμφότεραι σταθῆτε παραλλήλως
δὲν εἴμπορὸν διαφορὰν νὰ εἶρω ἐλαχίστην,
κί' αἱ δύο μὰς ἀλλάξετε συχνότατα τὴν πίστιν,
κί' ἀπὸ τὰς δύο ἡ αὐτὴ πηγάζει προκοπή
καὶ βγάξετε τὸν Κότταρη καὶ τὴν Κατσικαπή.

Ἐγὼ δὲ, Περιφέρειαί, καθ' ὕψηλὸν καθήκον
οὐδ' εἰς μεγάλους καὶ μικρούς καθέλου μὴ ἀνίκων,
οὐδὲ χορταίνω μὲ τοὺς μὲν καὶ μὲ τοὺς ἴδὲ πεινῶν
καὶ μόνος σιτιζόμενος ὡς τοῦρανοῦ πτηνόν,
τὰ χεῖλη μου τὰ ρυπαρὰ ἐνόπισον σας νάπισο
καὶ ἀμφοτέρας σας φίλω καὶ πρὸ τῶν δύο κόπτω.

(*Ταῦτα εἰπόν ὁ Φασουλῆς μὲ στόμφον ῥητορείας
δοσιάζεται θερμοτάτα τὰς δαδὸ Περιφερείας,
καὶ τότε γίνεται ἀρχὴ τῆς πειραματώδους πάλης
καὶ ἡ Μικρὰ ὁρθότατα ἀντίκειν τῆς Μεγάλης.*)

Οἱ Ἐμποροὶ, ὁ Φασουλῆς καὶ ὁ Τρικοῦπης ὁ πολυός.

Τρικοῦπης μένος ὀμιλῶν κί' ἄνω τὸ βλέμμα προσηλῶν.

Αὐτὰ τὰ Διαπύλια... Θεέ μου! τί θὰ γίνουσι!...
οἱ ἔμποροι ἐθώμασαν καὶ γίνονται καυγάς,
κατὰ τῆς Κυβερνήσεως τὰ βέλη διευθύνουσι
καὶ ἴσως φήσου μ' ἀρηνηθῶν ὅσας νέας ἐκλογάς.
Αὐτὸ τὸ μέγα ζήτημα καθέλου δὲν μ' ἀρέσει...
ποῖός ἐξάλλοις μ' ἐρώτους καὶ τσβάγαλε στή μέση;

Ἄμωσος τώρα καταργῶν τοὺς τῶν ὀνίων φόρους
ζήτησ' ἂν ἀνοίξω θησαυροὺς ὅσους Δῆμους τοὺς ἀπόρους,
ζήτησ' νὰ κάρω κἀτι τι, ποὺ δὲν τὸ κένουν ἄλλοι,
καὶ ἔμωσ δὲν τὸ ἐνοεῖ τὸ κλοῦδο τῶν κεφάλι.
Βλέπουσι πτωχεῖαν περισσὴν ἐκεῖ ποὺ τρέχει πλοῦτος...
τί ἀνθρώποι ἀνάποδοι!... τί κόμος εἶναι τοῦτος!...

Δὲν ἐνοοῦν παντάπασιν τὸ γενικὸν συμφέρον,
καινεὶ ἀπὸ τὴν μύτην του δὲν βλέπει παραπέρα,
συντάσσονται κί' ὁ ἔμπορος μετὰ τῶν Ἡμετέρων,
καὶ μὲ κατάρας φοβερὰς γεμίζουν τὸν ἀέρα.
Μ' αὐτὰ τὰ Διαπύλια ὁ κόσμος ἐξεμάνη...
καὶ ἄλλο ἐξεφύτρωσε ὅσῃ μὲση μας ρεπάν.

Δὲν φθάνει: οὐ ἔχομεν μεγάλας ἱστορίας
μὲ τῶν Κρητῶν τὸ ζήτημα καὶ τὰς Περιφερείας,
μὰ τώρα ἐξεγερθῶσι κατὰ τῶν νέων φόρων
καὶ μὲ ρυμφάλας ἔρχονται κρυμμένας ὑπὸ μάρτα,
καὶ μὲ τὴν γνήριον τάσσοται τῶν ἔμωρων ἔμπορων
κί' ἐκατέως ὁ παράλυτος, ποὺ τριγυρνᾷ μὲ σπῆρα.

Καὶ τώρα τί νὰ κάμωμεν μ' αὐτοὺς τοὺς ἔμωρους;...
τὰ ὕψηλά μας σχέδια δὲν ἐνοεῖ κανεὶς.
Νὰ προχωρήσω ὅσῃ ἔμπερός;... νὰ στρέψω ὅσῃ ὀπίσω;
νὰ κάμω τροποποίησιν ἢ ἔτσι νὰ τάρησω;
νὰ φέρω πάλιν ἔπως πρὶν τοὺς φόρους τῶν ὀνίων
καὶ ν' ἀποσέσω τοὺς βαρεῖς βασιμοὺς τῶν Τελωνείων;

Νὰ γίνῃ ἀποκέντρωσις κατὰ τὸν Φλογαίτην
ἢ ἔλων ἢ συγκέντρωσις ὅσῃ κράτος νὰ γενῆ,
καὶ τοὺς ἔμπορους ἀληθῶν καὶ κάθε συμπόλιτην
ἐν στενοτορεῖα νὰ ἐπιπὼ καὶ σθεναρᾷ φωνῇ:
«Κάτω τὰ Διαπύλια κί' ἀνοίξατε τὰς πόλεις
νὰ ἐβῆθ πλοῦτος περισσὸς μὲ μούλους καὶ καμῆλας;»